

BUILDING GREENLAND

**Stort fokus på
bæredygtigt og
ansvarligt byggeri**

Side 24

**Byggeboom i Grønland
- Men arbejdskraften
mangler**

Side 28

**Et erhvervsliv i vækst:
Den nye generation
tager over**

Side 32

“

Har du brug for en bank, der er tæt på dig? En bank, der forstår dig og dine behov? Kontakt GrønlandsBANKENs erhvervsafdeling og lad os få en snak om din virksomheds behov

”

Vi glæder os til at høre fra dig

Sammen er vi til gavn for Grønland
I GrønlandsBANKEN arbejder vi aktivt med FN's verdensmål for bæredygtig udvikling.

GrønlandsBANKEN

www.banken.gl · Tlf. 701234

VELKOMMEN TIL BUILDING GREENLAND

Grønland er ikke kun menneskernes land, som det oprindelige folk kaldte verdens største ø. Det er også mulighedernes land: En stor efterspørgsel på boliger har sat skub i byggebranchen, og både i bygder og byer skyder byggerier op i takt med, at befolkningstilvæksten og behovet for boliger stiger.

Der tales lige frem om et *byggeboom*, men selvom der skal handles hurtigt for at følge med ekspansionen, går man ikke på kompromis med de bæredygtige valg. Igennem en årrække har grønne initiativer sat dybe aftryk på byggebranchen. Det ses ikke kun i tilgangen til materialer, som skal sikre sunde, langtidsholdbare boliger, men også sociale, økonomiske og miljømæssige aspekter imødekommes som en naturlig del af projekteringen.

Bæredygtigt perspektiv præger byggeriet

Det kræver erfaring at opføre boliger i det hårde arktiske klima, for det er afgørende at lukke bygningerne hurtigt under de barske, omskiftelige vejrforhold. Netop den tætte symbiose mellem by og natur har forstærket byggebranchens bæredygtige bevidsthed.

Aktiv handling, sikre strategier og ambitiøse målsætninger har udmøntet sig i den første DGNB-certificering tilpasset grønlandske forhold. Snart står 48 bæredygtige boliger

indflytningsklare i hovedstaden Nuuk og flere forventes at følge efter i hele landet.

DGNB-certificeringen, som udspringer af FN's 17 verdensmål, kan kun opnås, hvis en række parametre opfyldes. Produktion af materialer, transport, arbejdsforhold, affaldshåndtering og sociale omstændigheder må alle gentænkes og gøres grønne.

Det er tydeligt: Man tager ansvar for fremtiden.

Byggeri for fremtiden

En ny generation griber Grønlands udviklings- og investeringsmuligheder netop nu, og den øgede vækst har skabt grobund for fremtiden. I Nuuk og Ilulissat indvies nye lufthavne i 2024. Det forkorter ikke kun rejsetiden fra Danmark, men også fra det øvrige Europa til glæde for både erhvervsliv og turisme.

På et bæredygtigt fundament mødes moderne arkitektur med den smukke, traditionsbundne byggekultur, som forener fortid, nutid og eftertid. Det gør Grønland attraktivt, og der venter en spændende fremtid – ikke kun for byggeriet, men også for menneskene.

Velkommen til!

BÆREDYGTIGHED PRÆGER BYGGERIERNE I GRØNLAND

I hovedstadskommunen Nuuk kører kranerne konstant, for her opføres det første DGNB-certificerede byggeri i Grønland. Snart står 48 bæredygtige boliger indflytningsklare – til stor glæde for både bygherre og borgere.

Den bæredygtige bevidsthed bevæger sig sikkert ind i byggeriet, men i Grønland er tankegangen ikke ny, fortæller Sara Asmussen, der er Projekt Chef ved Iserit A/S:

”Det bæredygtige aspekt er ikke nyt. Det er DGNB-certificeringen til gengæld. Projektet i Pinguaraq blev igangsat på baggrund af en dialog med danske pensionskasser, som med udgangspunkt i DGNB ønskede at investere i boligbyggeri i Grønland.” Hun fortsætter:

”Der er mange måder at arbejde med bæredygtighed på, og der findes flere forskellige certificeringer. Vi tog udgangspunkt i DGNB, som passer godt ind i FN’s verdensmål og på flere parametre imødekommer vores bæredygtige intentioner.”

Helhedsorienteret tilgang til bæredygtighed

Det grønne fokus fastholdes gennem grundig planlægning, løbende dokumentation og totaløkonomiske beregninger.

Det er helheden, der afgør, om projektet kan klassificeres som bæredygtigt og dermed opnå DGNB-certificering:

”Projektet i Nuuk opfylder både sociale, økonomiske og miljømæssige bæredygtighedsaspekter. Ambitionen var et energibehov, der var 50% lavere end bygningsreglementets krav. Det har vi opnået. Derudover udfører vi livscyklusanalyser og totaløkonomiske beregninger på konstruktioner og materialer, så vi kan dokumentere materialer og konstruktioner, ligesom vi også prioriterer, at gode uderum til sociale aktiviteter er klar til brug, når byggeriet står færdigt,” forklarer Sara Asmussen.

Samtidig understreger hun, at DGNB-certificeringen ikke har gjort livet mere besværligt for entreprenøren:

”EMJ-Atcon står for totalentreprisen på boligerne, og en DGNB-auditor dokumenterer deres byggemetoder, men der har ikke været behov for større ændringer. I deres til-

bud viste EMJ-Atcon, at de kunne opfylde DGNB-kravene, hvilket vidner om høj, teknisk kvalitet, der resulterer i gode boliger til borgerne.”

Grøn, grønnere, genbrug

Ikke kun DGNB-certificeringen viser, at en bæredygtig brise blæser ind over byggebranchen i Grønland. Et målrettet fokus på genanvendelsen af materialer fra byggerier, der rives ned eller renoveres, understøtter også den grønne fortælling:

”Klimaet i Grønland udfordrer, og da beton er et materiale med stor modstandskraft, bruges det ofte. Desværre kræver det meget energi at producere, så CO2-udledningen bliver høj. Fra et grønlandsk perspektiv vinder vi meget på den grønne front gennem genbrug,” siger Sara Asmussen.

Derfor efterspørges effektive, holdbare erstatninger i byggebranchen, men endnu er et materiale med lige så solide egenskaber som beton ikke udviklet. Et målrettet fokus fordrer imidlertid stabile, kvalitetssikre løsninger, indtil alternativet lanceres:

”Genbrug handler om kvalitet. Det er afgørende. Ikke kun for os, men også for borgerne som skal bo i boligerne. Det er meget positivt, at DTU lige nu udvikler forskellige testmetoder med henblik på genbrugskvaliteten. Det vil få stor betydning for grønlandsk byggeri i fremtiden, hvis vi kan genbruge betonkonstruktionerne,” fortæller Sara Asmussen.

Klart incitament

Efterspørgslen på boliger er stor i Grønland, og byggeri er dyrt, blandt andet på grund af manglende arbejdskraft, klima, lagerplads og indsejling af materialer. Samtidig stiger materialepriserne, men netop det øger incitamentet for et bæredygtigt fokus, mener Sara Asmussen:

”Vi er nået til et punkt, hvor det rent økonomisk giver mening at genbruge. Det efterstræber vi i så stor udstrækning,

det er muligt, men det er klart, vi kun kan anvende emner med høj kvalitet.” Hun uddyber:

”Det gælder om at udnytte eksisterende ressourcer. Derved sparer man også penge. Vi bruger blandt andet træbeton til lofter i vores nybyggeri, og dette produkt er faktisk certificeret efter den bæredygtige cradle-to-cradle-tankegang, hvor eksisterende materialer nedbrydes og genanvendes på ny. Det er et springende punkt for bæredygtigheden, når materialer bliver værdifulde nok til at indgå i et cirkulært kredsløb. Det er fremtiden,” fortæller Sara Asmussen.

En branche i forandring

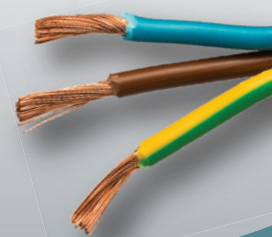
Nye tendenser og tiltag vinder frem i byggeribranchen, der konstant er under forandring. En ting er dog sikker, mener Sara Asmussen, det bæredygtige skal integreres bedre:

”DGNB kræver megen dokumentation. Det er helt oplagt at sætte det i sammenhæng med den øvrige dokumentation i byggeriet, fx kvalitetssikring og materiale til drift og vedligeholdelse,” slutter hun.

Peter Pars a/s

Aut. el-installatør

Aut. El-installatør Peter Pars A/S

Konrad Chemnitsvej 32 • Postbox 31 • 3952 Ilulissat • Grønland • Tlf.: 94 33 80 • Vagttlf.: 54 22 41
E-mail: info@peterpars.gl • www.peterpars.gl

CSR GREENLAND FREMME FN'S VERDENSMÅL

Foto: Astrid Maria Spring Öberg

Gennem 11 år har CSR Greenland medvirket til at målrette den bæredygtige udvikling i Grønland. Med afsæt i ansvarlighed og FN's verdensmål arbejder de aktivt for at skabe et Grønland, der både økonomisk, socialt og klimamæssigt er solidt funderet.

Det bæredygtige blik breder sig, og i Grønland optager CSR og FN's Verdensmål erhvervslivet i stor udstrækning, beretter bestyrelsesformand for CSR Greenland Christian Keldsen:

"CSR Greenland er sparringspartner både for erhvervslivet og det offentlige, og vi oplever et behov for konkrete netværk og tiltag, som understøtter organisationernes ambitioner og interesse for bæredygtighed." Han fortsætter:

"Vi er et meget stærkt virksomhedsnetværk, der med fokus på FN's verdensmål og CSR arbejder for bæredygtighed på flere niveauer i samfundet."

Corporate Social Responsibility

Corporate Social Responsibility gemmer sig bag forkortelsen CSR, og de tre ord henviser til det ansvar, virksomheder og erhvervsliv tager over for samfundet. Grønland er dog allerede langt fremme, lyder det:

"Når et samfund er i udvikling og vækster, vil det naturligt påvirke erhvervslivet positivt – og omvendt. De to kompo-

nenter er afhængige af hinanden, og CSR handler netop om at underbygge den samhørighed. Virksomhederne må tage ansvar og nedbringe de negative aftryk, de eventuelt sætter på samfundet, ligesom de skal bistå med en positiv udvikling i forhold til eksempelvis lokalsamfund og uddannelse."

Netop det understøtter CSR Greenland gennem handlekraftige projekter og medlemsarrangementer, hvor virksomheder erfaringsudveksler via tværfaglige samarbejder:

"Vi holder CSR aktuelt i det grønlandske samfund og erhvervsliv," fortæller Christian Keldsen.

Vigtige emner på agendaen

Erhvervslivets store engagement i den bæredygtige diskurs viser sig på flere felter. Klima og miljø har naturligvis høj prioritet, men bæredygtighed præsenteres også i et bredere perspektiv, forklarer Christian Keldsen:

"Social og økonomisk bæredygtighed er lige så vigtigt som miljø og klima, for det styrker samfundet at tage medan-

CSR Greenland

- ... Blev stiftet af Air Greenland, Grønlands-BANKEN, Grønlands Erhverv, Royal Arctic Line og Kompetence-kompagniet i 2010.
- ... Fremmer arbejdet med bæredygtighed, CSR og FN's Verdensmål i Grønland.
- ... Skaber netværk, tværfaglige dialoger mellem organisationer og solidere et sundt erhvervsliv.
- ... Faciliteter kurser, som klæder erhvervslivet på til arbejdet med CSR.

Foto: Carlo Lukassen

"Vi er et meget stærkt virksomheds-netværk, der med fokus på FN's Verdensmål og CSR arbejder for bæredygtighed på flere niveauer i samfundet."

Christian Keldsen
Bestyrelsesformand for CSR Greenland

Velkommen til en verden af kompakte maskiner og entreprenørmateriel inkl. et stort udvalg af elektriske maskiner og materiel.

Kontakt os for mere information om produkter og muligheder!

WACKER NEUSON

all it takes!

www.stemas.dk

stemas@stemas.dk

STEMAS
member of JMM GROUP, Scandinavia

Kontakt:
Tlf. 86 43 49 00

WACKER NEUSON
all it takes!

WEIDEMANN
designed for work

HIMOINSA
A YANMAR COMPANY

☉ svar. CSR Greenland arbejder med en række fokuspunkter, der foruden miljø og FN's verdensmål, inkluderer sundhed, uddannelse, lokalsamfund og ansvarlige indkøb. Det er emner, der er vigtige at holde fokus på, og det gør vi kun ved at italesætte dem. Vi arbejder for, hvordan vi som erhverv kan løfte det samfundsansvar, vi har over for kommende generationer, og vi ønsker derfor at uddanne unge mennesker og den næste generation til et bæredygtigt liv i Grønland."

Integreret i virksomhederne

Christian Keldsen ønsker, at CSR bliver en integreret del af at drive virksomhed, for målet er først nået, når tankegangen er implementeret som en naturlig del af forretningsprocesserne. Bæredygtighed skal ikke forceres, men må være en aktuel linje, der følges. Det bringer endnu en gang FN's verdensmål i spil – de udstikker nemlig en konkret kurs:

"Verdensmålene bruges i flere sammenhænge, og i Grønland forholder vi os allerede aktivt til dem. De er håndgribelige tiltag, mange kan forholde sig til. CSR Greenland hjælper virksomhederne med forslag til, hvordan de kan understøtte verdensmålene og indfri deres ambitioner på området," siger Christian Keldsen.

Netop derfor udbyder CSR Greenland kurser med udgangspunkt i verdensmålene. Det giver virksomhederne gode forudsætninger for at måle og kommunikere deres ambitioner:

"Vi oplever en stor interesse for og et øget fokus på feltet, så det er højaktuelt med vejledning, der tager afsæt i virksomhedernes ønsker, så de får konkrete tiltag at arbejde med," fortæller Christian Keldsen.

Det er særligt relevant set i lyset af den grønlandske samfundsstruktur:

"Samfundene er meget små, så den bæredygtige omstilling får hurtigt en positiv indvirkning, der kan mærkes. Størrelse bevirker også, at der er kort fra tanke til handling, og netop derfor er vejen til succes for virksomhedernes tiltag hurtigere i Grønland end mange andre steder."

"Erhvervslivet er sundt i Grønland, og jeg anser det bestemt som en mulighed, at den grønlandske ekspertise bliver en eksportvare om få år, fordi vi er så langt fremme i forhold til bæredygtighed," slutter Christian Keldsen.

Miljøvenlige vinduer er tunge vinduer

Har du værktøjet til at håndtere 3-lags vinduer?

3-lags vinduer giver lavere varmeregning, er mere miljøvenlige og opfylder de danske energikrav, men de er også meget tungere og dermed sværere at montere.

Med en Smartlift bliver montagen af de tunge 3-lags vinduer ikke et problem - vinduerne vil derimod blive monteret smartere, hurtigere og sikrere.

Sortimentet af glasliftene i Smartlift er opdelt i 2 serier; Indoor og Outdoor. Smartliftene i Indoor-serien kan arbejde på begrænset plads og har en lille venderadius. Smartliftene i Outdoor-serien kan let køre i terræn og kan håndtere store vinduer og facadeelementer.

Du kan lige nu lease vores Indoor Smartlift med en løftekapacitet på 200 kg eller vores Outdoor Smartlift med en løftekapacitet på 430 kg.

LEASING FRA 1.500 KR./MD.

LEASING FRA 1.500 KR./MD.

Vil du vide mere om leasingen af en af vores Smartlifte?

Kontakt Sales Manager Martin Kielgast for yderligere information:

Tlf.: +45 23 82 93 11

E-mail: mk@smartlift.com

Hjemmeside: www.smartlift.com

SMARTLIFT®

DGNB-CERTIFICERING TIL GRØNLANDSK BYGGERI

De bæredygtige byggerier skyder op i det grønlandske landskab, hvor efterspørgslen på grønne boliger stiger. Snart står det første DGNB-certificerede byggeri indflytningsklart i hovedstaden Nuuk.

Målet var klart: De 48 boliger Iserit A/S skulle opføre i Nuuk, måtte bygges bæredygtigt. Derfor havde bygherren fra begyndelsen ambitioner om at få projektet DGNB-certificeret. Det fortæller Projekt Chef ved Iserit, Sara Asmussen:

“Det var et krav, at boligerne skulle DGNB-certificeres, og vi gjorde det meget klart, hvor afgørende det var. Projektet i Pinguarq er det første byggeri, som opføres efter DGNB-ordningen, men tilpasset en grønlandsk kontekst.”

EMJ-Atcon udfører totalentreprisen, og Sweco bistår som rådgiver og auditor. Auditoren dokumenterer forløbet og håndterer korrespondancen med Green Building Council, der tildeler certificeringen:

“Dokumentationen foregår løbende. Nogle informationer kan indsamles under projekteringen, mens andre først kan dokumenteres, når de er udført. Som auditor indleverer jeg beskrivelser, tegninger, fotos og testresultater til Green Building Council, som gennemgår materialet, før certificeringen gives. Det sikrer, at alle bæredygtighedskrav opfyldes,” fortæller arkitekt ved Sweco, Brian Sørensen.

Tilpasset grønlandske forhold

DGNB-ordningen er europæisk og skulle derfor tilpasses grønlandske forhold: “Det blev nødvendigt at justere flere kriterier, bl.a. energibehov, tilgængelighed, uderum og klima,” fortæller Sara Asmussen og uddyber:

“Heldigvis har det ikke givet udfordringer, som forsinkede byggeriet. At Green Building Council var lydhøre over for ændringerne, gjorde det muligt for os at arbejde målrettet på at imødekomme de grønlandske behov og ønsker, så vi kunne sikre den største værdi for borgerne.”

Derfor var det ikke kun de byggetekniske løsninger, der blev reguleret. For at opføre boliger designet til dagligdagen måtte selv små detaljer justeres:

“Danmark er en cykelnation, men den lange vinter i Grønland gør cykeltransport vanskelig. Derfor blev kravene til cykelskure nedjusteret, mens opbevaring til ski og kælke blev opprioriteret,” fortæller Brian Sørensen og fremhæver det tætte samarbejde mellem bygherre, totalentreprenør, rådgivere og Green Building Council:

“Iserit har bygherrens blik, og kender de lokale forhold, mens EMJ-Atcon tilbyder praktisk erfaring fra byggepladsen. Det er kombinationen af de forskellige, faglige kompetencer, som har gjort det let at tilpasse certificeringen de grønlandske forhold.”

DGNB sikrer sunde boliger

I de seneste år har Nuuk oplevet en øget befolkningsvækst, som får efterspørgslen på boliger til at stige. Det har skabt et stort behov for nybyggeri, som gør DGNB endnu mere

aktuel, mener Brian Sørensen: "Fugtproblemer er en af de største udfordringer i grønlandsk byggeri, men DGNB hæver niveauet på boligerne betragteligt. Ordningen lever op til kravene i det nye bygningsreglement, som imødekommer den grønlandske kontekst og garanterer sunde boliger. Det skaber værdi både for borgere og fremtidige investorer."

At opføre sunde, bæredygtige boliger, der kan stå i mange år, er første prioritet for bygherren. Derfor glæder det også Sara Asmussen, at DGNB stiller krav til boligernes materialer:

"Det var afgørende at bygge med gennemprøvede materialer i høj, teknisk kvalitet, så de kan modstå det hårde, grønlandske klima. For at sikre både sunde og solide boliger, er de derfor opført uden brug af organiske materialer i konstruktionerne. På den måde mindskes fugtproblemer, som forårsager skimmelsvamp. Det er trygt for borgerne, at de flytter ind i huse, som lever op til alle moderne krav," siger hun.

Den grønne sti

De første boliger er indflytningsklare i 2022, og netop en struktureret planlægning sikrede en byggeproces uden

store forsinkelser: "Vi har fra starten været bevidste om, at vi ville bygge bæredygtigt, så derfor har det i praksis ikke givet udfordringer. Vi har haft gode muligheder for at planlægge, så dokumentationen kunne forløbe fint, og det har bragt os på forkant," fortæller Sara Asmussen.

"Det er meget positivt, at byggeprocessen ikke blev besværliggjort, fordi vi ønskede et bæredygtigt resultat. Vi tager de gode erfaringer med videre, og fortsætter naturligvis med at gå på den grønne sti."

Brian Sørensen er enig. Han mener også, at bæredygtigt byggeri er fremtiden: "Der er stor efterspørgsel på grønne byggerier, og jeg er ikke i tvivl om, at DGNB er kommet for at blive. Certificeret byggeri er højaktuelt, og det giver mening at bygge bæredygtigt. Det ser vi særligt i Grønland, hvor indbyggerne tydeligt mærker konsekvenserne af klimaforandringerne," siger han og uddyber afslutningsvist:

"Et grundigt forarbejde og solid dokumentation har været afgørende for processen, viser erfaringerne fra projektet, men når det opfyldes, kan det sagtens lade sig gøre at opføre grønne byggerier uden store udfordringer."

RING TIL OS,
så ser vi, hvordan
vi kan hjælpe dig!

Hvem er vi?
Vi er Ilulissat Transport. Vi overtog firmaet tilbage i 1996 og har siden vækset, så vi nu er det største transportfirma i Ilulissat. Vores vogne har undergået en fornyelse de seneste par år, og vores flåde står i dag derfor som moderne, pålidelig og driftssikker. Vi har et erfarent mandskab, som er serviceminded og løsningsorienteret, og som glæder sig til at kunne tilbyde dig sin hjælp.

Hvad laver vi?
Udover transport af gods, leverer vi olie til hjem og standere i byen. Skal du have flyttet en container eller en båd, eller skal du have noget olie på dit fyr til vinter?

 **Transport
Tankearaq
Olietransport**
Telefon+299 943685 • bogholder@iot.gl

KENDER DU FN'S VERDENSMÅL?

Verdenshistoriens mest ambitiøse dagsorden blev sat en kølig septemberdag i New York, da FN's 193 medlemslande vedtog 17 verdensmål for bæredygtig udvikling.

En løber luntede over for rødt, mens et par hunde lettede ben i parken og en flok farverige fugle fløj fra trætoppene. New York lignede sig selv på overfladen: Gule taxis tudede i myldretiden, karrierekvinder for forbi i fuld fart og familiefædre fulgte arvingerne i skole. Alligevel var den 25. september 2015 en ganske særlig dag – ikke kun for indbyggerne i New York, men for hele verdens befolkning.

På den dag vedtog nogle af verdens mest magtfulde mennesker 17 ambitiøse mål. Mål, der i dag kendes som FN's verdensmål for bæredygtig udvikling.

Hvad er FN's verdensmål?

Det var store løfter, der blev givet, og verdensmålene bliver derfor anset som den mest ambitiøse dagsorden, verdens ledere endnu har sat.

FN's medlemslande har vedtaget 17 verdensmål, der med 169 delmål og 230 indikatorer sætter fokus på social, økonomisk og miljømæssig bæredygtighed. Målene gælder frem til 2030, og hvert medlemsland har forpligtet sig til at skabe synlige indsatser på fire felter: Den ekstreme fattigdom skal udryddes, ulighed og retfærdighed minimeres, fred og retfærdighed løftes og klimakrisen stoppes.

Der er 17 verdensmål

Siden 1. januar 2016 har FN-landene med udgangspunkt i verdensmålene arbejdet målrettet mod bæredygtig udvikling. Det er hensigten, at en fælles indsats frem mod 2030 skal nedbringe social og økonomisk ulighed og sikre en stærk indsats i kampen mod klimaforandringerne.

De 17 verdensmål, der er oplyst, er tæt forbundne, og skal efterleves på samme niveau. Det 17. mål om partnerskaber prioriteres derfor ikke lavere end det første mål om at afskaffe global fattigdom. Forudsætningen for at indfri målene er snarere, at når et mål løses, simplificeres opfyldelsen af et andet.

...Og 230 indikatorer

For at sikre, at kursen holdes, har FN i forlængelse af verdensmålene udstukket 230 indikatorer. Samtidig stiller de enkelte medlemslande med selvstændige, nationale indikatorer, som fremmer det bæredygtige arbejde.

Indikatorerne er målinger, der viser, hvordan udviklingen forløber både globalt og nationalt.

DE 17 VERDENSMÅL ER...

1. AFSKAF FATTIGDOM
2. STOP SULT
3. SUNDHED OG TRIVSEL
4. KVALITETSDANNELSE
5. LIGESTILLING MELLEM KØNNENE
6. RENT VAND OG SANITET
7. BÆREDYGTIG ENERGI
8. ANSTÆNDIGE JOBS OG ØKONOMISK VÆKST
9. INDUSTRI, INNOVATION OG INFRASTRUKTUR
10. MINDRE ULIGHED
11. BÆREDYGTIGE BYER OG LOKALSAMFUND
12. ANSVARLIGT FORBRUG OG PRODUKTION
13. KLIMAINDSATS
14. LIVET I HAVET
15. LIVET PÅ LAND
16. FRED, RETFÆRDIGHED OG STÆRKE INSTITUTIONER
17. PARTNERSKABER FOR HANDLING

Nic's VVS er din VVS-installatør

Vi udfører forskellige former for VVS-arbejde

Vi er din lokale ekspert i Nuuk, og vi er klar til at hjælpe dig med lige netop din opgave.

Hos os er alle kundetyper velkomne, både private og erhverv. Vi hjælper med både store og små opgaver, hvorfor du ikke må holde dig tilbage med at kontakte os.

NIC'S VVS
Nuukullak 30A
3900 Nuuk

Tlf. +299 55 42 37
nic@nicsvvs.com

www.nicsvvs.com

Nogle af vores kernekompetencer er:

- ✓ Ventilation/ indeklima
- ✓ Varmepumper
- ✓ Energioptimering
- ✓ Service

AVANNAATA – MULIGHEDERNES KOMMUNE

ANNONCE

I 2024 indvies en ny lufthavn i Grønlands tredjestørste by Ilulissat. Det skaber nye erhvervs muligheder i Avannaata Kommunua.

En direkte forbindelse til Grønland. Det er målet med den nye lufthavn, som forkorter rejsetiden til verdens største ø - ikke kun fra Danmark, men også det øvrige Europa og Nordamerika. Det skaber spændende muligheder for det allerede blomstrende erhvervsliv, fortæller borgmester Palle Jerimiassen:

“Avannaata er en ambitiøs kommune i vækst, hvad angår økonomi og befolkning. Vi kalder os mulighedernes kommune, da vi har mange strenge at spille på mht. erhvervsudvikling.”

For at understøtte væksten ligger en storstilet byudviklingsplan klar. Den udpeger, hvordan Ilulissat fortsat kan udvikles med hoteller samt nye erhvervs- og boligområder:

“Det er kommunens holdning, at udviklingen skal ske bæredygtigt og være afbalanceret både socialt, økonomisk og energimæssigt. Det er ansvaret, vi som samfund skal påtage os, så vores efterkommere får de bedste betingelser for at drive udviklingen videre,” siger Palle Jerimiassen.

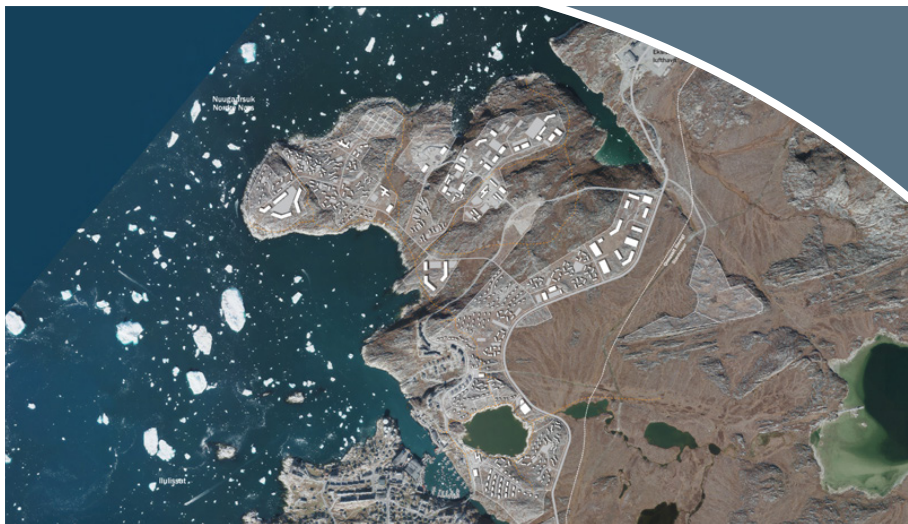
Porten fra Ilulissat

Ikke kun Ilulissats erhvervsliv vil påvirkes positivt af lufthavnsudvidelsen. Man forventer, at turismen vil ekspandere til hele Nordgrønland, når porten fra Ilulissat åbnes:

“Lufthavnen får afgørende betydning for erhvervsområdets udvikling, og derfor har vi stærke strategier parat, som både løfter erhvervslivet og de lokale samfund. I Avannaata er turisme, erhverv og byudvikling tæt forbundet,” fortæller Karl Madsen, direktør i Teknisk Forvaltning ved Avannaata Kommunua.

Ilulissats hoteller melder om høj belægning, og mange aktører er klar til at tage næste skridt, forklarer Palle Jerimiassen. Det viser tydeligt, at turismen er i vækst:

“Ilulissat er allerede en stor mødedestination, som tiltrækker nationale- og internationale arrangementer. Nye overnatningstilbud er igangsat for at imødekomme den stigende efterspørgsel. Målet er, at hotelkapaciteten er fordoblet om få år,” siger han.

Unikke oplevelser

Avannaata tager turister tæt på den attraktive natur, og placeringen giver gode muligheder for at opleve andre dele af Grønland. Derfor er Karl Madsen stolt af, at Ilulissat tilbyder nogle af landets mest populære turistattraktioner og seværdigheder:

“Vi har arbejdet målrettet med bæredygtig økoturisme, hvor fokus er kvalitet og naturbevarelse frem for masseturisme. Diskobugtens natur er helt unik, og Ilulissat Isfjord, hvor Dorthe Mandrup har tegnet isfjordscentret, er et UNESCO-område. I bygder som Ilimanaq sker der også spændende ting. Her er gamle kolonibygninger renoveret til restauranter, og man kan overnatte lokalt i hytter. Det underbygger oplevelsestourismen i Grønland, og viser troen på, at her sker noget, der er værd at investere i,” fortæller Karl Madsen.

Det glæder ligeledes Palle Jerimiassen, at nye faciliteter – fx et kommende nordlyscenter – gør det vedkommende for turister at opleve Grønlands enestående natur:

“Mange af de turister, vi snakker med, siger, at den rå natur er en oplevelse for sig selv, og derfor passer vi selvfølgelig på ikke at lave for mange kunstige oplevelsescentre,” cementerer han.

Nye erhvervsområder

Den øgede turisme giver nye erhvervsområder stærke vækstbetingelser, og med byudviklingsplanen sikrer kommunen et stærkt afsæt:

“Nytten af lufthavnen som økonomisk drivkraft vil spredes til alle dele af samfundet: Fra mindre lokalsamfund til regionen og videre til hele landet”, siger Palle Jerimiassen. Karl Madsen er enig:

“Turismen vokser, transport effektiviseres, og vi har en klar forventning om, at andre erhverv vil have glæde af den positive udvikling og vækst.”

Derfor byggemodnes der netop nu flere steder i kommunen:

“Det er usædvanligt med en byudviklingsplan af denne karakter, og at vi samtidig er begyndt at byggemodne erhvervsområder, er helt unikt. Det viser, at vi handler aktivt og tager udviklingen seriøst,” understreger Karl Madsen.

Ambitiøs byudvikling for fremtiden

Byudviklingen centrerer om den nye lufthavn med en solid infrastruktur, som kan bære den stigende turisme og de nye erhvervs muligheder, som følger med. Det vil samtidig understøtte Ilulissats eksisterende erhvervsliv:

“Med etableringen af den nye lufthavn ønsker vi også at etablere en ny havn. Lokale iværksættere har allerede for flere år siden set mulighederne for den økonomiske vækst og investerer nu i fiskeri, turisme og andre erhverv,” lyder det fra Palle Jerimiassen.

“Vi har allerede et meget aktivt erhvervsliv, og den ambitiøse byudvikling gør det kun mere attraktivt. Vi oplever en stor interesse for at flytte hertil, fordi folk mærker, at der sker noget. Energien er positiv, og vi går en spændende tid i møde med flere boliger, hoteller og et blomstrende erhvervsliv, som giver fremtidige investorer de bedste betingelser,” slutter Karl Madsen.

Avannaata Kommunia

- ... Blev oprettet i 2018
- ... Huser 10.820 indbyggere fordelt på 21 bygder og 4 byer
- ... Har Ilulissat som den største by med 4.710 indbyggere
- ... Har fiskeri som det vigtigste erhverv, ligesom hotel- og turismebranchen også vokser

BYGMA I GRØNLAND

ANNONCE

Bygma har leveret trælast og byggematerialer til Grønland igennem en årrække. Nu etablerer Bygma et salgskontor centralt placeret i Nuuk. "Det gør vi, fordi Nuuk er Grønlands absolutte vækstcenter," siger Paul Grønbech Rasch, der er direktør for Bygmas Grønlandsaktiviteter. Han har siden 1983 opbygget et solidt kendskab til det grønlandske marked og kundernes behov for byggematerialer.

"Med befolkningstilvæksten og det heraf forventede byggeri af boliger, børnehaver, skoler m.v. i de større byer, kommer vi til at øge både vores projektsalg, antallet af leverancer af kvalitetsmaterialer, den service vi yder og vores vejledning af kunderne. Alene i Nuuk forventes en tilgang på 10.000 indbyggere inden 2030. Det kræver, at vi er fysisk til stede og helt tæt på vores kunder; både de nuværende og kommende".

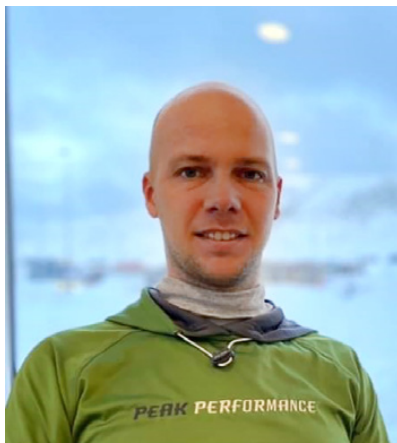
Lokalkendt medarbejder

Bygmas salgskontor i Nuuk bliver bemandet af Allan Sanderhus Madsen, der er trælastuddannet, og har boet og

arbejdet i Grønland gennem de sidste 13 år. Allan, der er godt bekendt med arktiske forhold, og har stor salgserfaring, glæder sig til samarbejdet med Bygmas kunder. Han vil være tilgængelig på daglig basis og vil komme rundt til alle kunder i byen: "Det er en kæmpe fordel, at jeg har en stor organisation i ryggen, så jeg kan godt love kvalificeret vejledning om alt fra materialevalg til bæredygtighed," siger Allan Sanderhus Madsen.

Logistikcenter i Støvring

Logistik omkring varer til Bygmas grønlandske kunder bliver håndteret fra Bygma Støvring, hvor en separat enhed,

udover at varetage lager-, salgs- og projektopgaver har specialiseret sig i forsendelser til Grønland. Hovedparten af de varer, der skibes til Grønland, består af skaffeverer såsom døre, vinduer, altaner mv. Desuden ligger alle gængse byggematerialer klar til hurtig ekspedition.

De erfarne medarbejdere i Bygma Støvring har stor erfaring med at optimere fragten, så varer bliver pakket i containere, så de optager mindst mulig plads, og forsendelsesomkostningerne minimeres. Og mindst lige så vigtigt er det, at de ved, hvordan stykgods skal pakkes til søtransport, så det kan modstå vand og vejr. Pt. bliver alt læsset på skibe fra havnen i Aalborg, men fra ultimo 2022 udgår forsendelserne fra Aarhus.

En del af en nordisk koncern

Bygma Grønland indgår i Bygma Gruppen, der beskæftiger ca. 2.500 ansatte fordelt på mere end 100 forretningsenheder i Danmark, Sverige, Island og på Færøerne. Koncernen er familieejet, og er samtidig den største danskejede leverandør til byggeriet med aktiviteter inden for salg og distribution af byggematerialer til både større og mindre byggerier. Bygma Gruppen, der er placeret blandt Top100-virksomhederne i Danmark, havde i 2020 en omsætning på ca. 9,4 mia. DKK.

Dokumentation og sporbarhed

Bygma Gruppen arbejder for at understøtte en bæredygtig dagsorden: "Vi har en ambition om, at det skal være lettere for bygherrer, arkitekter, håndværkere og entreprenører at bygge med bæredygtige materialer," siger Paul Grønbech Rasch videre: "Fx er alt træ fra Bygma enten FSC- eller PEFC-certificeret. Vi har en bæredygtighedsorganisation med ambassadører i alle forretninger, ligesom nye elever i koncernen bliver uddannet i bæredygtighed."

"Jeg tænker, at det også vil interessere vores grønlandske kunder, at vi har gjort dokumentationen nem og håndgribelig, så de med få klik kan hente dokumentation på de varer, de har købt hos os og anvende dem ifm. kvalitets-sikringsmapper, DGNB-certificering, den frivillige bæredygtighedsklasse og øvrige bæredygtigheds-certificeringer. Samtidig får de fuld sporbarhed på produkterne".

Bygma og FN's verdensmål

Bygma Gruppen har valgt at fokusere på tre af FN's verdensmål, hvor vi gennem vores forretningsaktiviteter og ekspertise kan sætte størst muligt aftryk på en bæredygtig udvikling. Det er verdensmål nr. 4, 12 og 15: Kvalitetsuddannelse, Ansvarligt forbrug og produktion samt Livet på land.

RENOVERING ER DEN MEST BÆREDYGTIGE FORM FOR BYGGERI

*Renovering, hvor konstruktionen genbruges til nybyggeri, er mere bæredygtigt end at rive ned og bygge nyt. Det reducerer behovet for ny cement, som er en stor faktor i udledningen af CO₂.
Foto: Tove Lading*

Forskere fra DTU har sammenlignet bæredygtigheden af forskellige typer byggeri i Grønland. De konkluderer, at renovering af eksisterende byggeri er mere bæredygtigt end nybyggeri, uanset om det er i træ, beton eller en kombination.

Lektor Tove Lading og adjunkt Morten Ryberg fra DTU har ved hjælp af en livscyklusvurdering (LCA) sammenlignet bæredygtigheden af renovering med tre typer nybyggeri i Grønland. Den første er en konstruktion i beton og uorganiske byggematerialer, den anden er en blandingskonstruktion med beton og træ ("bindingsværk") og den tredje er en ren trækonstruktion i CLT.

LCA'en viser, at renovering, hvor den bærende konstruktion genbruges, er mere bæredygtigt end nybyggeri. Uanset om det er i træ, beton eller en kombination fører renovering på alle miljømæssige parametre, hvor forskerne bl.a. har vurderet CO₂-udledning, energiforbrug, transport af byggematerialer og skadeeffekter på miljøet. LCA'en er særligt aktuell i Grønland, hvor et større antal bolig-, administra-

tions- og institutionsbygninger er nedslidte og står foran enten nedrivning eller renovering.

Genbrug byggematerialer

I Grønland er ønsket om at øge brugen af lokale byggematerialer stort, men landet har få velegnede, naturlige ressourcer. Grundet et højt indhold af sten og grus er beton anset som det mest lokale byggemateriale, men cement skal stadig importeres. Ser man både på miljøbelastning og den samlede mængde af importerede byggematerialer, er der ingen miljømæssige fordele ved nybyggeri i beton:

"I stedet skal vi betragte de allerede importerede materialer som lokale og genbruge dem i videst mulige omfang. Det mest oplagte er at genbruge betonkonstruktioner og ☺

invest in nuuk

Udviklingen i Nuuk går stærkt, og Sermersooq Business kan hjælpe interesserede investorer med:

- INVESTERMEDMEMO MED PLANLAGTE PROJEKTER DER ER ÅBNE FOR INVESTERINGER
- VEJLEDNING OM AREALER OG EJENDOMME
- NETVÆRK OG MATCHMAKING
- INDSIGT I KULTUR- OG ERHVERVSLIV

inpi@sermersooq.gl
+299 55 56 21

invest in nuuk

SERMERSOOQ
BUSINESS

⊕ derved reducere behovet for ny cement. Fremstilling af cement er en stor faktor i byggeriets CO₂-udledning,” siger Tove Lading.

Forlæng levetiden

Størstedelen af byggematerialerne i Grønland importeres fra Danmark, men LCA'en viser, at transport fylder lidt i den samlede vurdering:

”Vi havde forventet, at transport ville fylde mere, men set over hele levetiden betyder det relativt lidt,” forklarer Tove Lading og uddyber:

”Lang levetid er generelt en vigtig faktor for bæredygtighed. Derfor er det vigtigt at undgå konstruktionsfejl, at bruge holdbare materialer og sørge for at vedligeholde byggeriet. Det forlænger levetiden, mindsker energiforbruget, og øger chancen for, at konstruktionen kan genbruges, når byggeriet skal renoveres.”

Om undersøgelsen

Forskere fra DTU har sammenlignet bæredygtigheden af renovering med tre typer nybyggeri i Grønland vha. en livscyklusvurdering (Life Cycle Assessment). Metoden beregner et byggeris potentielle samlede miljøpåvirkning og ressourceforbrug gennem hele bygningens levetid fra udvinding og produktion af råmaterialer til opførelse, drift, nedrivning og bortskaffelse.

Hovedkonklusioner

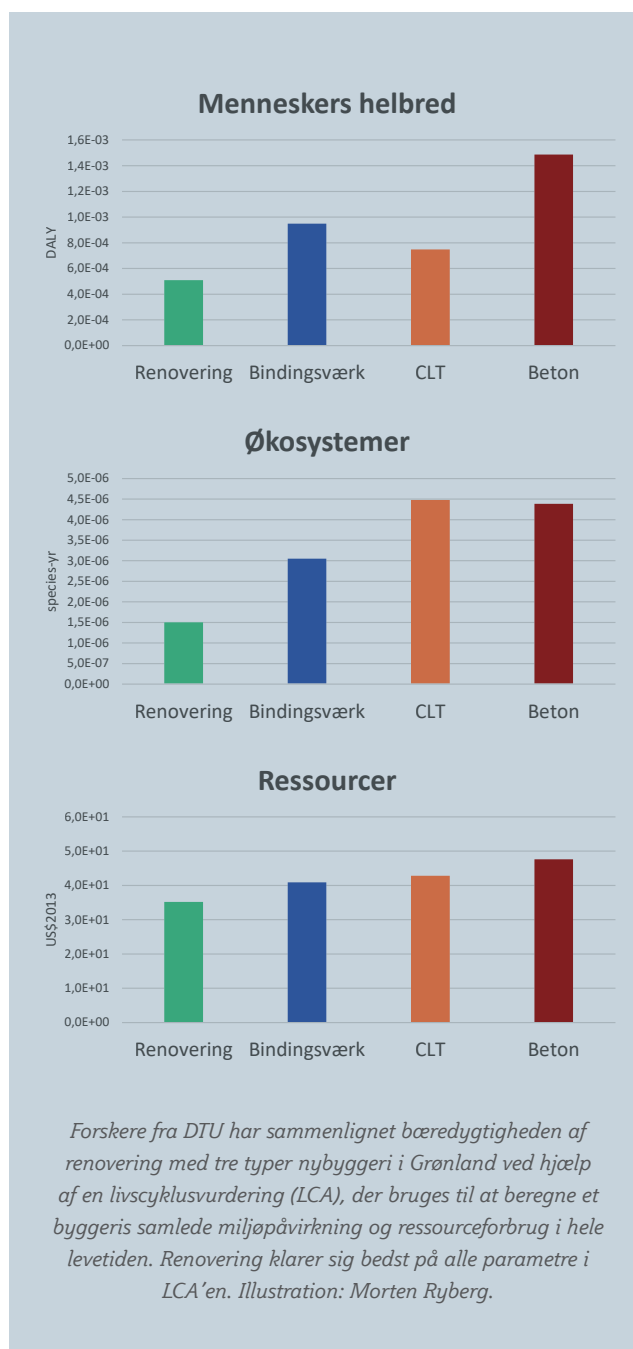
- Renovering, hvor den bærende konstruktion genbruges, er sammenlignet med nybyggeri mest bæredygtigt på alle parametre i LCA'en.
- Transport af byggematerialer fylder relativt lidt i den samlede LCA.
- Sammenlignes de tre typer nybyggeri har kombinationen af beton og træ en lidt lavere miljøpåvirkning end konstruktioner i beton eller træ.
- Begrænset forskel på bæredygtigheden af konstruktioner i træ og beton, når hele levetiden vurderes. Ser man alene på CO₂-belastning i produktionsfasen, er træ mere bæredygtigt, da det binder CO₂ i produktionsfasen, men når det nedbrydes, frigives CO₂ igen.

Resultaterne er publiceret i tidsskriftet *Building and Environment*.

LCA'en er en del af forskningsprojektet Arctic Building and Construction, hvor forskere fra DTU undersøger grønlandsk og arktisk byggeri

Tove Lading fortæller endvidere, at analysens konklusion ikke kun er begrænset til byggeri i Grønland:

”Da transport betyder relativt lidt, er pointen formentlig også gældende andre steder. Det er generelt et vigtigt bæredygtighedsparameter at renovere frem for at bygge nyt, uanset om det er i Grønland, Danmark eller andre steder.”

ISERIT A/S BYGGER FOR FREMTIDEN

ANNONCE

Håndværkerne arbejder på højtryk i Nuuk, hvor Iserit A/S opfører 48 bæredygtige boliger. Det er første gang i Grønlands historie, borgerne kan bo i et DGNB-certificeret byggeri, som lever op til FNs verdensmål, og snart skyder flere op.

Iserit A/S tænker langsigtet. Derfor bygger de bæredygtigt for fremtidens Grønland. De ønsker at give borgerne i det nye boligområde Pinguaq i Nuuk boliger i høj kvalitet, hvor et reduceret energiforbrug, solide materialer og rimelig leje står centralt, fortæller direktør Torben Kortegaard:

”Vi vægter bæredygtighed i boligbyggeriet på flere parametre. Dels i forhold til DGNB, som tager udgangspunkt i FNs verdensmålssætninger, men også økonomisk. Gennem en 4-årig partnerskabsaftale, sikrer vi høj kvalitet til en fornuftig pris, og samtidig skabes der rammer for unge til at uddanne sig inden for byggeribranchen, så flaskehalse i byggeriet og mangel på arbejdskraft på sigt kan mindskes.”

De familievenlige 2-5-værelses boliger appellerer bredt, og det glæder Torben Kortegaard, at også familier med lav indkomst kan flytte ind allerede fra 2022-2023.

Iserit A/S tilgodeser ikke kun etikken i FNs verdensmål, men opnår også en bedre byggeøkonomi med sin bæredygtige tilgang:

”Vores og vores aftalepartners strukturerede planlægning er en forudsætning for, at tidsplanen holder, så økonomien er stabil fra start til slut. Det er afgørende for os, for vi ønsker at tilbyde både unge, ældre, store og små familier en attraktiv bolig i Nuuk,” siger han.

Flere bæredygtige boliger på vej

I Grønland er tendensen den samme, som andre steder i verden: Folk flokkes i storbyerne, hvor mulighederne byder sig til. I Nuuk oplever man netop nu en stor tilstrømning af borgere, der benytter sig af det varierede kultur- og socialliv, som blomstrer i byen. Det får efterspørgslen på boliger til at stige, og derfor er de 48 DGNB-certificerede boliger kun de første i en længere række af byggerier: ☺

☉ "Ventelisterne på boliger er lange, men med de nye byggerier tilgodeser vi en del af den store efterspørgsel fra borgere, som gerne vil bo i Nuuk. Der skal gerne være boliger nok til alle – ikke mindst de unge, som studerer uden for Grønland, men gerne vil vende tilbage efter endt uddannelse," forklarer Torben Kortegaard og uddyber:

"Vi har brug for deres dygtige arbejdskraft, og netop derfor opfører vi yderligere 24 bæredygtige og alsidige boliger, som både henvender sig til unge og ældre, der ønsker en mindre bolig til lave omkostninger."

Ambitionerne er store, og byggerierne imødekommer både unge og ældres behov. Derfor skyder flere nye boliger snart op i hovedstadskommunen:

"Visionen er, at der bygges 1850 boliger over de næste 6 år, og Iserit A/S skal bygge cirka 100 boliger årligt, som alle opfylder kravene til bæredygtigt boligbyggeri. Det er store tal i grønlandsk målestok. Derudover vægter vi også nærmiljøet højt, og etablerer gode udearealer, hvor børn og voksne kan opholde sig, når boligerne er færdige," fortæller Torben Kortegaard.

Iserit A/S optimerer byggeriet

Det er dyrt at bygge boliger, og særligt i Grønland hvor stort set alle materialer skal sejles ind. Netop derfor er grundig planlægning afgørende, så byggeprocessen forløber optimalt fra første spadestik:

"Iserit A/S har administreret boliger de sidste 16 år, og erfaringerne fra driftsfasen drager vi aktivt ind i den måde, vi planlægger på. Vi optimerer boligerne efter det, vi ved

fungerer, og bygger på et grundlag, så vi konsekvent sikrer en fornuftig driftsøkonomi," siger Torben Kortegaard og fortsætter:

"Kombinationen af vores mangeårige erfaring og gode partnerskabsaftale med en dygtig, lokal entreprenørvirksomhed gør os i stand til at overholde tidsplaner og dermed bygge billigere. Det betyder, at vi kan tilbyde lejerne en relativt lav husleje, så endnu flere kan flytte til Nuuk," konkluderer han afslutningsvist.

Hvad er DGNB?

Bag de fire bogstaver DGNB gemmer sig en stor betydning. De er en forkortelse for 'Deutsche Gesellschaft für Nachhaltiges Bauen,' der vidner om, at et byggeri overholder FN's verdensmål. Oprindeligt var certificeringen tysk, men er i dag et internationalt mærkat, som både er tilpasset lokale byggeskikke og de europæiske CEN-standarder.

Iserit A/S opfører som de første i Grønland et bæredygtigheds-certificeret byggeri, og de 48 boliger i Nuuk opfylder hele tre DGNB-kriterier:

1. Byggeriet har et energibehov, der er 50% lavere end bygningsreglementet kræver
2. Alle konstruktioner og materialer er dokumenteret med totaløkonomiske beregninger
3. Vægtning af sociale forhold, tilgængelighed og dejlige uderum

VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

Det første BÆREDYGTIGHEDSCERTIFICEREDE byggeri i Grønland

Iserit A/S er i fuld gang med at opføre nye boliger til borgerne i Nuuk. Det første projekt opføres i Pinguaraq, hvor 48 gode familieboliger også bliver certificerede som bæredygtige efter DGNB-ordningen, som har fået en Grønlandsk kategori.

DGNB står for **Deutsche Gesellschaft für Nachhaltiges Bauen** og er oprindeligt en tysk ordning, som er blevet international med tilpasning til europæiske CEN-standarder og lokale byggeskikke. DGNB understøtter FN's verdensmål godt, fordi DGNB-certificeringen vægter miljø, økonomi og sociale forhold lige meget.

Iserit A/S's projekt i Pinguaraq har udmærket sig indenfor tre DGNB-kriterier:

- Et energibehov der er 50% lavere end bygningsreglementets krav
- Konstruktioner og materialer der er dokumenteret med totaløkonomiske beregninger
- Sociale forhold som tilgængelighed og gode udendørs opholdsrum

BÆREDYGTIGT BYGGERI I GRØNLAND

Det kræver planlægning og erfaring at bygge på Arktis, hvor forholdene er markant anderledes end på fastlandet. Alligevel forhindrer det ikke bæredygtigt byggeri.

Borende værktøj, kørende kraner og tunge maskiners murrende motorer mæsser monotont og effektivt, så lyden siter i luften over hovedstaden Nuuk. Opførelsen af Grønlands første, DGNB-certificerede byggeri er i fuld gang, og i foråret 2023 står 48 almennyttige boliger klar til indflytning i Qinnqorput:

”Vi vægter bæredygtigt byggeri højt, for det er fremtiden, og at vi med DGNB-certificeringen nu officielt kan dokumentere det, er selvfølgelig noget, vi hilser velkomment,” siger Henrik Strand, partner og afdelingschef hos EMJ-Atcon, som opfører byggeriet for boligselskabet Iserit A/S.

’Lean Management’ har længe dannet klangbund i EMJ-Atcon, og den forstående certificering falder derfor i forlængelse af entreprenørvirksomhedens bæredygtige værdisæt:

”Det er afgørende at bygge bæredygtigt i Grønland, hvor vejrforholdene er vanskelige og materialetilgængeligheden ikke er som på fastlandet. Derfor har vi gennem en årrække arbejdet efter Lean-principperne, så vi sikrer et effektivt projekteringsforløb og opfører sunde, langtidsholdbare boliger. På samme måde som DGNB lærer Lean lederen at sætte spørgsmålstegn ved alle processer og materia-

ler, og derfor viste det sig også, at vi allerede efterlevede DGNB-kravene,” forklarer partner og direktør i EMJ-Atcon Nicolaj Sørensen.

Et bæredygtigt blik

Fra de første streger viser sig på tegnebrættet, til nøglerne overdrages og flyttekasserne bæres ind, må byggeriet ses i et bæredygtigt perspektiv:

”Det bæredygtige blik, der hviler på arktisk byggeri, vidner om en stor bevidsthed ift. kommende generationer og miljøet: Vi ønsker at efterlade verden som et bedre sted. Bl.a. køber vi armeringsstål produceret med vandkraft i stedet for kul. Det er med til at nedbringe energiudledningen, så vi skåner miljøet,” fortæller Henrik Strand.

Han bakkes op af Bo Eriksen, partner og logistikchef i EMJ-Atcon:

”Byggematerialer sejles til Grønland, og selvom det er mere skånsomt for miljøet end indflyvning, kan bæredygtigheden optimeres yderligere ved at komme så tæt på en 100% udnyttelsesgrad af containerne som muligt. Skibet er jo i søen, og ved at laste effektivt nedbringes CO₂-udledningen, så halvtomme fragtskibe ikke sejler over Atlanten.”

Minimal energiudledning

Et anderledes byggesystem end traditionelt sikrer bæredygtige boliger med minimal energiudledning. Det reducerer blandt andet fastomkostningerne væsentligt for beboerne:

“Energioptimering er et af de krav, der skal overholdes for at opnå DGNB-certificering: Fra materialeproduktion til godsfragt og affaldshåndtering. De bæredygtige parametre skal konstant tænkes ift. slutproduktet både økonomisk, socialt og miljømæssigt,” siger Nicolaj Sørensen.

Bæredygtigt byggeri kræver derfor, at processer gentænkes på flere niveauer lige fra arbejdsforhold til affaldshåndtering:

“Gennem hele byggefasen måler og dokumenterer vi støjniveauet, så medarbejdere og naboer ikke belastes unødvendigt, men fordi vi anser byggerier som helheder, viser det bæredygtige sig også, når vi sender armeringsaffald retur til gensmeltning med tomme fragtskibe,” fortæller partner og projektchef ved EMJ-Atcon Jørn Madsen.

Ansvarlig produktion

DGNB, der udspringer af FN’s 17 verdensmål, har seks fokusfelter, som alle vægtes ligeligt i den endelige vurdering. Foruden social, økonomisk, teknisk, område- og proceskvalitet må miljøet imødekommes, før certificeringen opnås. Materialeproduktion bliver derfor afgørende, understreger Jørn Madsen:

“DGNB gør, at man aktivt forholder sig til og opfylder verdensmålene, for alle komponenter skal være bæredygtige, før de må bruges. Man ikke bare ringe og bestille nye ved akut mangel, for man må først undersøge, hvordan materialet er skabt. Fx skal træer genplantes, ligesom alt skal produceres under ansvarlige arbejdsforhold.”

Struktureret planlægning

De fire partnere er enige om, at et bæredygtigt blik ikke

er vanskeligt at bevare, hvis entreprenøren inddrages fra begyndelsen. Det er blandt andet med til at sikre en struktureret planlægning, så alle krav opfyldes:

“Vi ser nogle positive effekter, som er til alles fordel, ved at blive inddraget tidligt i processen,” fortæller Henrik Strand og uddyber:

“Når entreprenøren er med fra opstartsfasen, letter det planlægningen. Vi er allerede langt inde i projekteringen både med hensyn til konkrete løsninger, men også i forhold til udseende, design, materialer og mange andre faktorer.”

“Vanskelige vejrforhold er et grundvilkår i Grønland, så vi forsøger at tilrettelægge efter at få lukket et hus hurtigst muligt, så fugtproblemer forhindres. Når vi inddrages fra start, kan vi planlægge og tilpasse løbende og dermed lukke et byggeri hurtigt,” bidrager Bo Eriksen og slutter:

“Når entreprenøren har det samlede overblik, og kan optimere alle processer, er det ikke vanskeligere at bygge bæredygtigt.”

NUUK ENTREPRENØREN A/S

Nuukullak 39. Postbox 1704. 3900 Nuuk
Telefon: +299 55 21 88. Ejnar Mikkelsen
Telefon: +299 55 88 03. Bent Mikkelsen
Nuukentreprenoren@gmail.com

- Byggemodning
- Boring og sprængning
- Alt i jord- og entreprenørarbejde
- Snerydning

SNA SP/F: ARKITEKTER, SOM SKABER VÆRDI

Pejlemærket i Vestmanna

ANNONCE

SNA SP/f har en pragmatisk tilgang til byggeriet. Med udgangspunkt i geografi og befolkning sætter de fokus på tilpasning og transformation for at skabe bæredygtig værdi på flere felter.

Med et bæredygtigt blik på byggeriet har SNA SP/f manifesteret sig i det færøske landskab. Siden 2001 har de skabt stærke, arkitektoniske pejlemærker i land og by under filosofien om, at en bygning ikke kun er en bolig, det er et sted, man lever:

”Det sociale aspekt er vigtigt, så vi inddrager omgivelserne aktivt i vores designs, og tænker konsekvent i merværdi, når vi bygger. Uanset om det er boliger, skoler eller til andre formål, er det afgørende,” fortæller Selmar Nielsen, direktør i SNA SP/f, og understreger:

”Funktionen har utrolig stor betydning for de mennesker, der skal bruge bygningen til hverdag, og det er vores ansvar også at gøre den socialt bæredygtig.”

Et bæredygtigt blik

Det kræver særlig forståelse at skabe bæredygtige bygninger, der både kan rumme sociale og funktionelle aspekter. Et pragmatisk helhedssyn sikrer, at SNA SP/f altid tager udgangspunkt i konteksten og skaber et langtidsholdbart design:

”Vi er vant til at bygge under ekstreme klimaforhold, som ikke kun stiller krav til de tekniske forudsætninger, men også til designet, som skal tilpasses forholdene, det opføres under. Sol, vind og vejr kan have afgørende betydning for, om rummet bliver brugt,” forklarer Selmar Nielsen. Han uddyber:

”Landskabet og naturen skal hele tiden relateres til bygning og bruger. Designet mellem bygninger er essentielt for at skabe gode opholdsrum uden kraftig vind, men med varme. Vi har stort fokus på former, som harmonerer med omgivelserne og samtidig understøtter sociale værdier.”

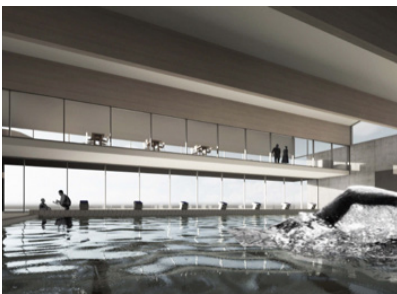
Den bevidsthed er især vigtig, når man bygger på breddegrader med vanskelige vejrforhold. Her må miljømæssig bæredygtighed også imødekommes:

”Arktisk byggeri er direkte påvirket af vejrforholdene, og vi er meget bevidste om vores energiforbrug. For os er det naturligt at arbejde med energiløsninger, som resulterer i næsten CO₂-neutrale bygninger. Det fokus fastholder vi.”

Folkeskole i Torshavn (Foto: Leit)

Svømmehal i Torshavn

Lanssygehuset i Torshavn (Foto: Leit/Landsværk)

SNA SP/f tager ansvar over for planet, natur, fremtidige generationer og ikke mindst bygherren. Rådgivning om DGNB og bæredygtige valg er derfor en naturlig kompetence:

”Man kan bygge bæredygtigt på mange måder, men det handler grundlæggende om valg. Tidligt i processen skal mål sættes for at udvikle projektet under de rigtige forudsætninger. Vi definerer målene med bygherren, og erfaringen viser, at det ikke behøver være begrænsende at bygge bæredygtigt. Tværtimod giver planlægning mulighed for at tænke hele projektet igennem på et overordnet plan, der tager forbehold for alle aspekter fra miljø til materialer, økonomi og social ansvarlighed,” siger Selmar Nielsen.

Den afgørende helhed

SNA SP/f arbejder inden for flere segmenter, og tegnestuens kompetencer spænder bredt:

”At vi har arbejdet i det færøske samfund, har gjort os dygtige til hurtigt at omstille os inden for samfundets vitale funktioner. Vi anskuer altid projekter som helheder, uanset om det er lufthavne, sygehuse, kraftværker, skoler, plejehjem, erhvervsbygninger, infrastruktur eller almenboliger.”

Helhedsforståelsen falder i flot forlængelse af det bæredygtighedskoncept, SNA SP/f praktiserer. Selmar Nielsen forklarer, at det ikke kun er vigtigt at tænke bæredygtighed i nybyggeri. Lige så afgørende er det at værne om bygningskulturarven og give eksisterende bygninger nyt liv:

”Vi har specialiseret os i at omdanne ældre bygninger til tidssvarende designs. Fx skabte vi et fantastisk område i

Tórshavn, da vi transformerede industribygningen på havnen til iværksætttermiljø med universitet. Ved at tilføje nye elementer forandrede vi funktionen, men bevarede samtidig bygningens særlige kendetegn,” fortæller han og fortsætter:

”Det gør bygningstransformationer interessante, fordi bygningen fortæller om og understreger de ændringer, som samfundet gennemgår. Derfor er det vigtigt at værne om historien, når nye elementer kombineres med eksisterende.”

Paralleller til Grønland

Der er klare paralleller mellem Grønland og Færøerne, hvor de små samfund stiller store krav til planlægningen, da forholdene her er markant anderledes end på fastlandet:

”Vi bruger vores kompetencer og erfaringer fra Færøerne aktivt i Grønland, og forstår, at samfundsstrukturen er skruet anderledes sammen. Afstandene er store, og adgangen til ressourcer er ikke som på fastlandet, men vi har stadig samme behov og brug for, at de samme funktioner udfyldes,” siger Selmar Nielsen.

Selvom der bygges under andre præmisser, sætter det ikke kun begrænsninger. Selmar Nielsen mener ligefrem, at de er definerende for arktisk arkitektur:

”Begrænsninger skaber altid muligheder: De tvinger os til at tænke anderledes. På vores breddegrader ligger selvfølgelig løsninger ikke lige for, men det har gjort grønlandsk og færøsk byggekultur unik,” slutter han.

MANGLENDE ARBEJDSKRAFT PÅVIRKER BYGGEBOOM I GRØNLAND

Foto: Astrid Maria Spring Öberg

Aktivt arbejdende værktøj på byggepladserne borer sig gennem bybilledet af Nuuk. Det er attraktivt at bygge i Grønland. Efterspørgslen på moderne boligbyggeri stiger markant, men manglen på arbejdskraft kan snart bremse den positive udvikling.

Der lever 19.000 indbyggere i hovedstaden Nuuk. Det svarer til 1/3 af Grønlands befolkning, men det forventes, at indbyggerantallet frem til 2050 stiger til 30.000. Det er en befolkningstilvækst på 1,5% pr. år, og det lægger øget pres på byggeriet, fortæller Christian Keldsen, direktør i Grønlands Erhverv:

”Fra mit kontor kan jeg se 14 byggekraner, så der er gang i byggeriet. Derfor er koordinering af private, kommunale og selvstyrede byggeaktiviteter vigtig, så vi kan mindske den aktuelle mangel på arbejdskraft og imødekomme den store efterspørgsel på boliger.”

Den samlede arbejdsstyrke i Grønland ligger på 27.100, men for at følge med efterspørgslen mangler der op mod 900 medarbejdere på tværs af brancher. Her udgør byggeriet en stor andel, beretter Christian Keldsen, og det kan bremse den positive udvikling:

”Der bliver behov for at tilkalde arbejdskraft i mange sektorer, for der er ikke hænder nok til alle projekter, men rekrutteringen er udfordret. Det er ikke kun Grønland, der oplever et byggeboom. Det er en global tendens, og vi skal søge langt ud i verden for at finde kompetent arbejdskraft.”

Praktisk arbejdskraft efterspørges

Det er ikke kun på kontorgangene, at arbejdsstyrken skal øges. På byggepladserne efterspørges de klassiske håndværksfag, og netop derfor må udenlandsk arbejdskraft rekrutteres:

”Det er nødvendigt for at følge med efterspørgslen, og derfor har Grønlands Erhverv arbejdet stærkt for at gennemføre Fast Track-ordningen. Den muliggør forhåndsgodkendelse af medarbejderne, så de kan begynde at arbejde, mens deres sag behandles. Fra politisk side er ordningen nu indført, og det er positivt for alle, da det gavner lan-

“Der bliver behov for at tilkalde arbejdskraft i mange sektorer, for der er ikke hænder nok til alle projekter, men rekrutteringen er udfordret. Det er ikke kun Grønland, der oplever et byggeboom.”

Bestyrelsesformand for CSR Greenland Christian Keldsen

dets økonomi, at arbejdet ikke indstilles midlertidigt,” siger Christian Keldsen.

Det store efterslæb

Mens nybyggerier skyder op i bybilledet, forringes store dele af den grønlandske boligmasse. Det er derfor højaktuelt også at sanere og renovere eksisterende boliger:

“Der er et stort efterslæb, som skal imødekommes, og det udfordrer også arbejdskraften. I Nuuk skal 200 boliger om året bygges for at følge med efterslæbet, mens tallet er 400, hvis vi skal følge med efterspørgslen,” fortæller Christian Keldsen.

Udfordringerne gælder ikke kun hovedstaden, og derfor arbejder Grønlands Erhverv målrettet på at identificere relevante aktiviteter uden for Nuuk:

“Urbanisering er naturligt for samfundet, men vi må stadig imødegå aktiviteter i hele Grønland. Det er selvfølgelig aktuelt at sætte gang i byggerier, men turisme og produktion må også prioriteres, så livet uden for Nuuk bliver attraktivt. Erhvervsaktivitet og socialt engagement gør de mindre samfund relevante at blive i,” siger Christian Keldsen.

For at fastholde kommende generationer, så arbejdskraften ikke søger væk, er det vigtigt med et helhedsfokus på det samlede Grønland:

“For os er bæredygtighed vigtigt, men de sociale og økonomiske aspekter er lige så afgørende som miljødelen. Derfor ønsker vi at uddanne de unge mennesker til et attraktivt arbejdsliv i Grønland,” lyder det.

Moderne byggeri med historien som grundsten

Christian Keldsen mener ikke, at det grønlandske byggeboom bliver mindre over årene. Arktisk byggeri er højaktuelt, og den grønlandske arbejdsstyrke besidder de rette kompetencer:

“Grønlandsk ekspertise kan blive en eksportvare om få år, for arktisk byggeri er en spændende disciplin,” siger Christian Keldsen, og understreger samtidig, hvordan håndværk, arkitektur og historie sammensmeltes i den grønlandske byggekultur:

“Der er stort fokus på arkitektur, og Grønland har en spændende byggekultur, som går langt tilbage i historien. Her er man kendt for at bygge smukt og i god kvalitet.”

“Det grønlandske folk er stærkt knyttet til æstetikken, og ambitionen er konsekvent at udvikle pæne bysamfund. Folk flytter ikke ind i store, hvide blokke længere, men efterspørger farver og formfuldendt arkitektur, hvor funktion, skønhed og byplanlægning harmonerer. Moderne byggeri med historien i baghovedet er det, der kendetegner grønlandsk byggestil,” slutter Christian Keldsen.

norlandair
www.norlandair.is

Tel: +354 414 6960, email: norlandair@norlandair.is

- Ruteflyvning til Nerlerit Inaat
- Charterflyvning
- Ambulancefly med medicinsk personale
- Fragtflyvning
- Komplette logistiske tjenester

HAR DU STARTET NYT BYGGERI ELLER VIRKSOMHED I GRØNLAND?

- SÅDAN KAN DU UNDGÅ FEJL, SPARE TID
OG PENGE MED PROLØN

ANNONCE

Byggeriet i Grønland er i gang som aldrig før. Der opføres lufthavne, hoteller, boligprojekter og andre større byggerier i stor stil. Den grønlandske vækst- og udviklingsrejse er begyndt, og erhvervslivet breder sig med hastige skridt. Det har mange fået øjnene op for. Landet kan nemlig mere end dets spektakulære natur. Meget mere.

Mere end det, der møder øjet

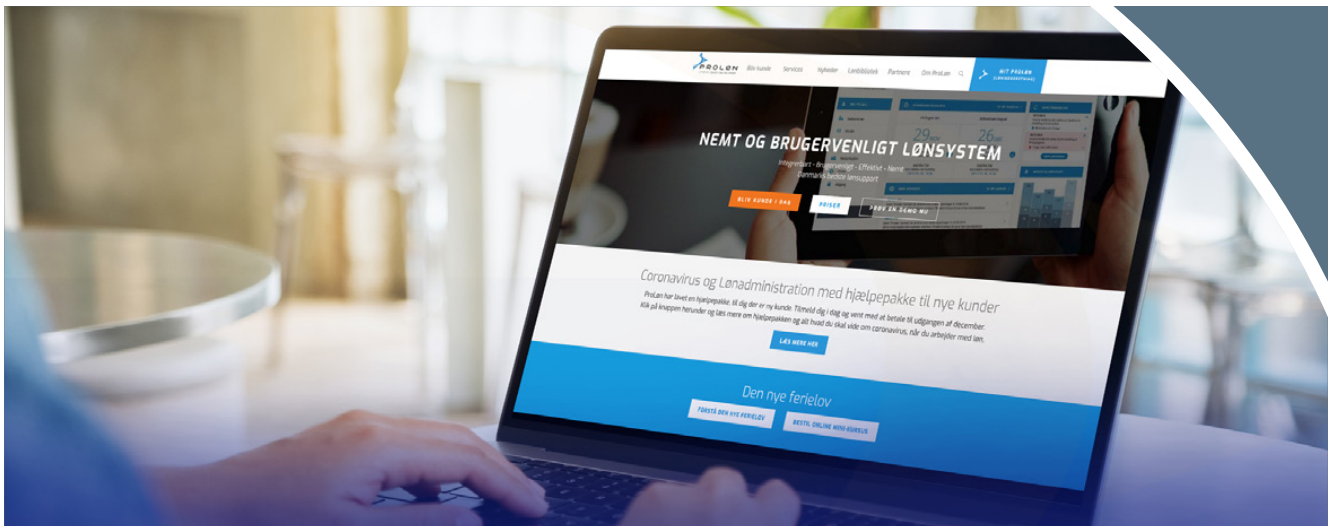
Tænker man Grønland, flyver tankerne typisk hen på det smukke og barske landskab. De blå-, rød- og gulmalede huse. Og is. Is i kilometervis. Men landet gemmer på værdifulde ressourcer og potentialer. Følger man lidt med i udviklingen i Grønland, har man også opdaget, at der er kommet gang i forbruget, investeringerne og råstofudviklingen.

Noget andet mange også har opdaget, er de mange udfordringer, man kan møde i opstarten af et byggeri eller en virksomhed. Særligt i et andet land er der mange ting

at forholde sig til. Nye regler, love, ny natur og mennesker for at nævne nogle af dem. Her kommer de administrative opgaver også ind i billedet, og uden hjælp kan de fylde rigtig meget i den daglige drift. Netop her er ProLøn en vigtig medspiller at have på holdet.

Vælg de gode samarbejdspartnere

Det er en rigtig god idé at rådføre og omgive sig med professionelle, der ved, hvad de laver. Samarbejdspartnere skal vælges med omhu. Det gør du allerede, når du vælger investorer, når du ansætter medarbejdere og når du vælger leverandører. Det er fornuftigt. Og sådan bør det være.

Jeppe Rais, Salgschef ProLøn.

Sådan bør det derfor også være, når du vælger systemer til dine administrative opgaver, såsom lønkørsel. Omgiver du dig med dygtige og professionelle mennesker og systemer, så minimerer du mængden af fejl og ressourcspild. Det efterlader ganske enkelt tid, fokus og overblik til at udføre de opgaver, du allerhelst vil bruge din tid på.

ProLøn - førende i at lave løn i Grønland

Hos ProLøn har vi mere end 20 års erfaring med lønkørsel i Grønland, og vi har lønkonsulenter, som er eksperter på området. Vores produkt hedder ProLøn-Grønland, og er en løsning til dig, som gerne vil gøre din lønadministration lettere i hverdagen. Da reglerne ikke er de samme i Danmark som i Grønland, har vi sat os godt ind i de gældende regler. Udover et nemt og brugervenligt lønsystem kan ProLøn tilbyde Grønlands bedste og personlige support helt gratis. Vi hjælper dig med at finde og minimere eventuelle fejl, og rådgive dig, så det at lave løn bliver en leg.

“Vi har i ProLøn et velfungerende samarbejde med andre systemer og aktører i Grønland, herunder fx IT-systemet, E-komplet. Det er en kæmpe fordel for kunder, fordi samarbejdet er med til at sikre en lettere og problemfri integration mellem ProLøn og andre systemer, hvad enten der er tale om tidsregistrering, projektstyring eller økonomistyring”

Jeppe Rais, Salgschef ProLøn.

Har du brug for flere fordele?

- Mulighed for håndtering af ferietillæg på 1,5% og feriegodtgørelse på 12%
- Virksomheden modtager ved årsskiftet en ferieopgørelse/feriekort pr. medarbejder
- ProLøn leverer en fil med skatteredegørelserne pr. medarbejder, så virksomheden kan indberette i den pågældende kommune i Grønland - leveres som csv-fil
- Venlig reminder på mail inden hver lønkørsel
- Mulighed for lønsedler i eBoks eller på mail
- Integration med langt de fleste IT-systemer som fx e-economic
- Du får Grønlands bedste personlige support – helt GRATIS
- Mulighed for styring af ferie, feriefridage og afspadsringstimer
- ProArkiv - cloudbaseret opbevaring og vedligeholdelse af dine løninformationer

Skal vi arbejde sammen?

Ring til os på 87 10 19 30 eller læs mere på vores hjemmeside www.proloen.dk

EN NY GENERATION TAGER OVER

Foto: Astrid Maria Spring Öberg

Engagement, høje ambitioner og nye ledelsesstrategier tegner billedet af den generation, der nu træder frem i det grønlandske erhvervsliv. Det sker i en tid, hvor byggeriet brager i byerne med fuld styrke, mens manglen på arbejdskraft stiger. Det stiller krav til den moderne leder.

De store byggevirksomheder, der siden 1960'erne og 1970'erne har opbygget en solid portefølje, står stærkt i det grønlandske erhvervsliv. Samtidig står mange også overfor et generationsskifte, og det kan give udfordringer, forklarer Christian Keldsen, der er direktør i Grønlands Erhverv og bestyrelsesformand for CSR Greenland:

”Den grønlandske erhvervsscene forandrer sig lige nu, og det skyldes blandt andet de generations- eller ejerskifter, der sker. Dem, der har bygget og vækstet stærke virksomheder, er klar til overdragelse nu. Gennem mange år har erhvervsfolk opbygget spændende porteføljer og været med til at udvikle og skabe vækst i lokalsamfundene ved at sætte aktiviteter og projekter i gang, men at finde den rigtige arvtager er desværre ikke altid let,” lyder det.

Nye kræfter træder til

Det er ikke en selvfølge, at nye kræfter står klar i kulisserne til at overtage familieforetagendet, fortæller Christian Keldsen. Det kan skyldes, at den yngre generation er rejst

udenlands, har taget andre uddannelser eller blot vælger veje væk fra virksomheden. Når det ikke er muligt at afhænde til børnene, vælger mange at finde overtageren udefra:

”Når et generationsskifte i familien ikke kan lade sig at gøre, foretager mange et ejerskifte, hvor de sælger til nogle, de ikke har en familierelation til. Ofte bliver familien dog i bestyrelsen, og afhænder gennem en årrække, så overdragelsen sker gradvist,” siger Christian Keldsen.

Det tiltaler den nye generation, som derved får lettere ved at købe sig ind i en sund virksomhed. En glidende overtalelse udfordrer ikke finansieringen, da overtageren ikke skal betale et stort engangsbeløb her og nu. I en tid, hvor byggebranchen vokser voldsomt, er det en fordel:

”Der er et højt aktivitetsniveau i Grønland, så det er attraktivt at købe sig ind i de etablerede virksomheder. Her er kompetent, lokal viden forankret, og der er projekter nok mange år fremover. Det giver et godt afsæt for at skabe

og videreudvikle en stærk forretning,” fortæller Christian Keldsen.

De unge tænker anderledes

En sund virksomhed med succes måles ikke kun i kroner og ører, for en bæredygtig bundlinje indbefatter flere ting:

”De yngre generationer har andre tanker og ambitioner, og kommunikerer på en helt anden måde end tidligere. Det er spændende både for erhvervslivet og samfundet, at organisationerne nu forholder sig aktivt til CSR, bæredygtighed og værdiskabelse. Ikke kun internt, men også på lokalt og globalt niveau,” fortæller Christian Keldsen og fortsætter:

”De unge er bevidste om, at de skal leve med konsekvenserne af den drift, de er en del af, og derfor føler de et stort medansvar, som fordrer en anderledes måde at bedrive ledelses- og bestyrelsesarbejde på.”

Markant kommunikationsskifte

Det kræver særlige ledelsesdiscipliner at fastholde medarbejderne i en tid, hvor konkurrencen om arbejdskraften er stor:

”I dag er det ikke kun lederen, der stiller krav til medarbejderne. Det sker også den anden vej rundt, hvor medarbej-

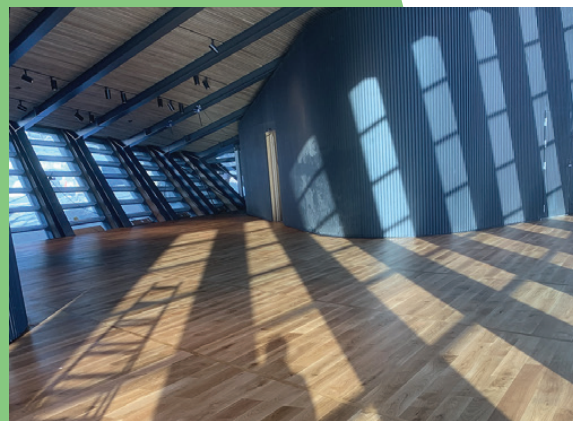
deren ofte har en forventning om, at karriereudvikling, sociale aktiviteter og familieliv følges. Med den nye generation er også kommet et øget fokus på individets behov, som virksomhedslederen må imødekomme,” forklarer Christian Keldsen.

Et ændret fokus sætter sine spor. Ikke kun fysisk på ledelsesgangene sker et skifte, men også kommunikationen forandres. Den nye generation vil involveres direkte:

”Vi lever i et samfund, hvor der er et stort ønske om at blive informeret. Det er selvfølgelig med til at holde fokus på virksomhedens værdier, men det stiller også store krav til lederen at håndtere og opretholde et konsekvent nyhedsflow, der konstant er aktuelt,” siger Christian Keldsen og uddyber:

”Det er ikke længere nok at sende et nyhedsbrev ud en gang om måneden, når forventningen er daglige opdateringer på flere platforme. Virksomhedens sociale profil bliver en vigtig faktor, og det tvinger den moderne leder til at udvikle organisationen og kommunikationen på flere måder. I dag er det afgørende at skabe en attraktiv arbejdsplads på alle parametre, hvor både sociale, økonomiske og miljømæssige hensyn må tages for at sikre en bæredygtig virksomhed,” slutter han.

Stor erfaring med alle former for malerarbejde

- Vi er et lille malerfirma, som har eksisteret siden 1995
- Vi har stor erfaring med alle former for malerarbejde og slibning af gulve
- Vi har lavet sygehuse, kirker, butikker, hoteller, vandværker, kraftværker og ikke mindst bevaringsværdige bygninger
- Vi har haft opgaver fra Nuuk til Qaanaaq
- Vi har hovedsæde i Ilulissat, men rejser gerne ud på kysten

Zenses Malerforretning ApS

Tlf: +299 54 52 17 • malbro@linuxmail.org

BILLEDET AF EN NY GENERATION

Byggebranchen er i rivende udvikling. Det mærker man i Grønland, hvor generationsskifter – med unge, innovative idealister i spidsen – sætter nye standarder for en bæredygtig arbejdskultur på flere niveauer. Det er virksomheden Sulisa et synligt bevis på.

Lyden af kørende kraner klinger i luften og blander sig med en murrende mumlen fra maskinernes motorer. Håndværkerne arbejder på højtryk i Grønland, hvor byggerierne skyder op i de store byer.

Hos Sulisa, en spjældafdeling under EMJ-Atcon Greenland, mærker man også, hvordan byggebranchen udvikler sig. Ikke kun i forhold til de innovations- og garantiopgaver firmaet varetager og udfører for private og erhvervsbyggerier, men også i forhold til de store generationsskifter, der lige nu tegner et billede af det moderne Grønland:

”Siden jeg blev udlært som tømrer i 2014, har jeg haft en ambition om at starte mit eget firma. Da Nicolaj Sørensen, Bo Eriksen, Jørn Madsen og Ole Palle, som grundlagde Sulisa, spurgte om jeg ville overtage ledelsen af virksomheden pr. 1. juni 2021 med henblik på at blive medejer, var min mavefornemmelse helt rigtig,” fortæller projektleder Andreas Lorentzen.

Skal mangler udbedres, vinduer skiftes eller taget tætnes, ringer telefonerne på kontoret i Nuuk. Det bekræfter Andreas Lorentzen i, at Sulisa leverer gode resultater, men

samtidig er det afgørende for ham, at projekterne ses i et større perspektiv:

”Der er mange tanker forbundet med et generationsskifte eller en overtagelse. Det handler ikke kun om at levere godt håndværk og have en god, intern tone, men også om at iværksætte en arbejdsplads, som bliver en del af samfundet og skaber værdi for indbyggerne i Nuuk. Det skal være bæredygtigt hele vejen rundt,” forklarer han.

På vej mod nye mål

Andreas Lorentzen sætter byggebranchens barre højt. Det er kendetegnet for den nye generation, mener han:

”Der sker et tydeligt skifte nu, som trækker Grønland i en ny retning. Min generation er meget ambitiøs og viser stor respekt for arbejdet og håndværket. Det ser vi også hos de lærlinge, Sulisa uddanner. De er meget engagerede i at lære, så de udvikler sig og skaber en karriere, der gør en forskel for samfundet.”

Den forskel er der brug for. En stor boligmangel i Grønland bremser mange unge i at skabe den karriere, de drømmer

om, og netop derfor ser Andreas Lorentzen kun positivt på de mange boligbyggerier, der pågår i disse år. De er nemlig også medvirkende til at skabe nye arbejdspladser.

Bæredygtigt fokus

Et generationsskifte medfører naturligt et opbrud i måden der bygges og planlægges på. I Grønland trækker de unge byggeribranchen i en ny retning. Der tænkes bredt, så de store perspektiver rammes:

”Når man overtager ledelsen af et firma, kan man selv sætte sit præg på det. Jeg tænker meget på, hvordan vi kan gøre tingene anderledes, og lige nu er fokus på grøn energi og klimabevidsthed,” fortæller Andreas Lorentzen, der gerne ser Sulisa som frontløber inden for bæredygtigt byggeri.

Derfor arbejder han målrettet mod initiativer, som kan styrke den grønne profil:

”Der er en øget bevidsthed på det grønne felt, som fylder mere og mere i byggebranchen. Sulisa er blandt andet med til at opsætte vindmøller, som leverer bæredygtig energi til samfundet ved at forsyne telefonettet”, siger han og uddyber:

”Vi optimerer med miljøvenlige materialer, som nedsætter vores CO₂-aftryk, og sigter efter vedligeholdelsesfrie valg med lang holdbarhed. Små ting kan have afgørende betydning, så vi ikke kun værner om den smukke, grønlandske natur, men også skåner miljøet på verdensplan,” slutter Andreas Lorentzen.

VR Travel™

Rejser til Grønland

Vores rejseeksperter planlægger din tur:

- Forretningsrejse
- Konference med gæster fra hele verden
- Besøgs- og grupperejser
- Ferie

Kundeservice: +45 7642 9999 . sales@vr-travel.com

[vr-travel.com](https://www.vr-travel.com)

E+N ARKITEKTUR A/S HAR ØJE FOR HISTORIEN

Visualiseringer / Sismint

ANNONCE

Siden 1958 har E+N Arkitektur A/S været en toneangivende tegnestue i Danmark, der med markante projekter har sat stærke, arkitektoniske aftryk i landskabet. Med fokus på bygningskultur, traditioner og moderne værdier bringes erfaringerne nu i spil i Grønland.

Det flyder i firmaets DNA, at bygninger er levende elementer, hvor fortiden skal tale, men nutiden leve. Derfor er det heller ikke ubetydeligt, at E+N Arkitektur er en forkortelse for eksisterende og ny arkitektur:

“Vores filosofi er baseret på interessen for, hvordan vi fornyer det eksisterende eller bruger det som afsæt for nybyggeri,” fortæller direktør og restaureringsarkitekt i E+N Arkitektur A/S Jesper Back.

Med moderne metoder forstærkes oplevelsen af både bygning og natur, når stedets bygningskultur og det omkringliggende landskab er udgangspunkt. Det er man i Grønland særligt positiv overfor, da bygningskulturarven her er stærkt forankret:

“Vi fremhæver kvaliteter ved at tilføje nyt på et eksisterende sted. I samarbejde med Ib Bloch, der gennem 15 år har opbygget stor erfaring med arktisk byggeri, har vi skabt unikke løsninger. Det ser man tydeligt på projekterne med de tre sømandshjem.”

Helhedstænkning

Sømandshjem er specielle. De er ikke kun overnatningssteder for turister, men også samlingssteder for lokale, der mødes i den mørke tid til spisning og småsnak. Derfor måtte de lokale engageres i ombygningen:

“Sømandshjem har en spændende synergi mellem turister og lokale. Den dynamik har vi fanget ved at indkapsle udsligt, bygningens funktion og byens stemning i de enkelte

ombbygninger. Når vi tænker i helheder, prøver vi at se udviklingsmuligheder og forstå stedets ånd, så vi kan bidrage med noget positivt til byen,” fortæller Jesper Back og fortsætter:

“Vi kunne have transformeret sømandshjemmene til moderne luksushoteller, men netop her var vigtigt at skabe et sted i byen, der har noget at tilbyde alle, fordi de lokale dagligt bruger stedet. Det er afgørende at forstå konteksten for at skabe værdi.”

En moderne fortolkning

Stedets ånd er afsætt, siger Jesper Back, både for eksisterende og ny arkitektur:

“Vi tager fat i bygningskulturen for at fremhæve fortidens fortællinger, men samtidig må byggerier være tidssvarende. Det er unikt for vores metode, at vi tolker videre på historien og lader os inspirere af den for at finde nye løsninger.”

Traditioner har stor betydning i Grønland, og derfor har E+N Arkitekturs balancegang mellem udvikling og kulturbevidsthed skabt positiv resonans:

“Vi har arbejdet med historisk arkitektur i mange år, og det har givet os en anden tidsfornemmelse end mange andre. Det vigtigste er ikke at være moderne, men derimod at skabe noget, der er tilpasset helheden.”

“Nybyggeri må anses som tilbygninger til byen: De skal passe ind i stedet for at skille sig ud. Vi arbejder målrettet med at skabe helheder, at sy byen sammen, nærmere end at fragmentere den,” forklarer Jesper Back.

Den indgangsvinkel kræver mod. Ikke kun fra arkitektteamet, men også fra byherren:

“Det er modigt at insistere på helheden og opføre nybyggeri inden for de rammer. Bygninger bliver kun unikke, hvis de skabes ud af det sted, de bygges, og det er langtidshold-

bart at forene det eksisterende med det nye – et bæredygtighedsparameter, vi prioriterer højt.”

Bæredygtigt projekt i Nuuk

Grønlænderne lever tæt med naturen, og er derfor første-handsvidner til de forandringer, klimaet undergår. For at bremse den negative udvikling stiller de lokale skarpt på bæredygtige initiativer, som falder i forlængelse af E+N Arkitekturs kerneværdier:

“Vi har opført en række bæredygtige boliger i Nuuk, hvor vi har benyttet nye teknologier. Det foretrukne byggemateriale er beton, men det kræver meget energi at producere. Derfor har vi valgt at bruge træ til både hovedkonstruktion og facader,” fortæller Jesper Back.

Elementerne, der er lavet som byggesæt i Danmark, kan effektivt fragtes til Grønland og samles. Det har afgørende betydning, at bygningen rejses og lukkes hurtigt, så den sikres mod fugt i det hårde klima. Jesper Back uddyber:

“Den sociale bæredygtighed er lige så vigtig for os som den miljømæssige, og derfor inddrager vi aktivt de lokale i alle processer. De støber fundament, opfører bygningerne og varetager det afsluttende, indvendige arbejde. På den måde tænker vi ikke kun i arkitektoniske helheder, men også i bæredygtige, hvor bygninger etableres under kontrollerede forhold for at sikre høj kvalitet, så de fremadrettet er lette at vedligeholde.”

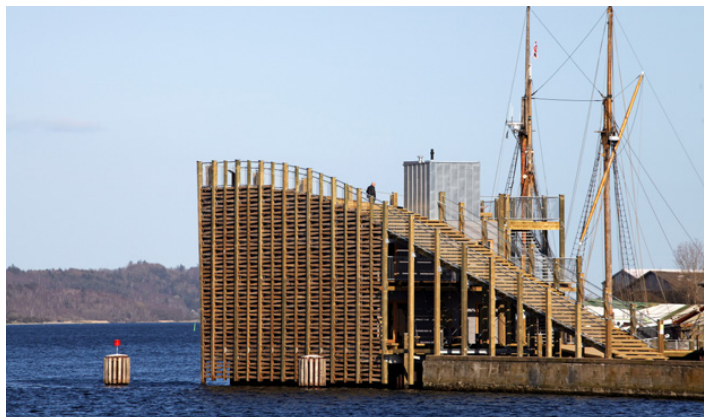
Erfaringer fra Danmark

E+N Arkitekter arbejder allerede aktivt i Grønland, men ser frem til at bringe de danske erfaringer yderligere i spil:

“Vi ser et stort potentiale i vores tilgang og danske erfaringer ift. at bidrage i Grønland med at skabe steder for oplevelser og fællesskab. “Naturforstærkerne” for Aage V. Jensens Fond eller Maritimt Kulturcenter Mariagerfjord er projekter, der er født ud af forståelse for konteksten. Det har potentiale, for Grønland har allerede så mange unikke værdier at arbejde ud fra både menneskeligt, kulturelt og landskabeligt,” slutter Jesper Back.

Udsigtsplatform i Aaby Mose udført for Aage V. Jensens Fond.

Maritimt Center i Hobro. Formidlingsbygning med udsigt til træskibsværftet.

GRØNLAND: MENNESKERNES LAND

Der er 56.648 indbyggere i Grønland, der af det oprindelige folk blev kaldt *menneskernes land*

14.719 af dem bor i hovedstaden Nuuk – det svarer til 1/3 af befolkningen

Man forventer, at Nuuks indbyggertal stiger med en befolkningsvækst på 1,5% pr. år, så der i 2050 bor omkring 30.000 i byen

Det har skabt en stor efterspørgsel på boliger

Sisimut er Grønlands næststørste by, tæt forfulgt af Ilulissat og Qaqortoq

Man forudser, at de to nye lufthavne i Nuuk og Ilulissat, som indvies i 2024, øger turismen til verdens største ø på grund af den forkortede rejsetid

Grønland ligger i det arktiske hav og Nordatlanten, og fra øens nordligste punkt, Kap Morris Jesup, er der kun 740 km. til Nordpolen. Som kontrast ligger det sydligste punkt Kap Farvel på samme breddegrad som Oslo

HVAD ER EN DGNB-CERTIFICERING?

En uvildig tredjepartsverificering, som viser graden af bæredygtighed i et givent byggeprojekt

Certificeringen var oprindeligt tysk, men bruges i dag internationalt og er både tilpasset lokale byggetilgange og europæiske CEN-standarder

Mærkningen tager udgangspunkt i FN's 17 verdensmål og vurderer byggeriet på seks parametre: Miljømæssig kvalitet, økonomisk kvalitet, social kvalitet, teknisk kvalitet, proceskvalitet og områdekvalitet

DGNB er en forkortelse for **Deutsche Gesellschaft für Nachhaltiges Bauen**

Byg bæredygtige træhuse med liv, stil og sjæl tilpasset det grønlandske klima

Arctic House med dobbelt klimaskærm

Kvalitetshuse til det grønlandske folk siden 1960'erne

- Tænk individuelt
- Tænk miljørigtigt
- Tænk bæredygtigt – & energirigtig fremtid

Sundt indeklima + meget lav varmeudgift

Se mere på christianpanbo.gl/ arctic-house og få vores katalog tilsendt

Christian Panbo A/S
Egelund 5 • DK-6200 Aabenraa
Tel: +45 74 62 66 74
post@christianpanbo.com
www.christianpanbo.gl

CHRISTIAN
PANBO
TRÆHUSE

greenland
travel

BUSINESS TRAVEL MADE SIMPLE

GØR BARE DET, DU SKAL

Med Grønlands Rejsebureau kan du koncentrere dig om det, du skal, når du har vigtige gøremål på din erhvervsrejse i Grønland. Vores medarbejdere er specialister i erhvervsrejser i og til Grønland og kender hver en krog af vores store land. Vi har et fokus og en viden, der er afgørende for den travle rejsende, der måske skal besøge flere steder i Grønland. Eller skal rejse fra Grønland og videre ud i verden.

Tryghed er nøgleordet, når du rejser med os. Når vi kender dine behov til destinationer og ved hvor lang tid, du ønsker at opholde dig hvert sted, sørger vi for hele logistikken og kommer med forslag til fly-, skibs- eller helikopterforbindelser. Og naturligvis overnatningssteder.

Vi giver dig overblik og ro i sjælen på hele din rejse, så du bare kan gøre det, du skal.

Kontakt os, hvis du vil vide mere om fordelene ved at være erhvervskunde.

greenland-travel.gl | +45 3313 1011 (København) | +299 70 11 07 (Nuuk)

København | Nuuk | Sisimiut | Ilulissat